

[Kim Behnke]

udbudsreglerne, et meget, meget stort problem, at offshoreindustrien overhovedet er omfattet af dette her. Det vil præcis som i foråret være her, vi vil gøre vor største indsats for at få det på plads, så vi ikke skyder os selv i foden.

Når SF's ordfører, hr. Rahbæk Møller, kalder det en lex A. P. Møller, skal hr. Rahbæk Møller huske på, at det er en milliardgevinst for det samlede danske samfund, at der er en A. P. Møller eller Maersk Olie og Gas, som har investeret de mange penge i Nordsøen. Derfor er det dumme, de kan gøre, ensidigt fra dansk side at genere og skade vores egen offshoreindustri, og derfor vil vi endnu en gang bruge mange af vore kræfter i udvalgsarbejdet på at sikre en opfølgning af den gamle aftale i betænkningen fra foråret gående ud på, at man forsøger helt at friholde offshoreindustrien. Hvis den bliver friholdt, så er der ikke nogen grund til at have dette ankenævn til at have kompetence på dette her område. Skulle der komme en EF-afklaring, hvor man i større eller mindre grad lader offshoreindustrien være en del af det, så er det klart, at der også må være helt eksklusive regler for offshoreindustrien i forhold til ankenævnet, fordi det altså ikke bare er det samme som, når man hende på fjernvarmeværket kan drosle ned og skifte fyr ud, imens man laver en ny licitation. Der er tale om milliarder af kroner, der er på spil ude i Nordsøen. Det skal vi alle sammen være meget opmærksom på.

Så det vil også under det kommende udvalgsarbejde være dér, vi kaster om ikke vores kærlighed, så i hvert fald vores arbejdsindsats.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

For det tilfælde, at hr. Kim Behnke ikke helt hørte efter, hvad jeg sagde, skal jeg lige gøre opmærksom på, at jeg sagde, at i dette tilfælde finder vi det egentlig velbegrunder med en lex A. P. Møller.

Sonja Albrink (CD):

Det skal ikke være mange ord, CD siger her. Vi er positive over for lovforslaget, og hvis der skulle være nogle småknaster undervejs, så lad os kigge på dem. Men ellers vil vi medvirke positivt under udvalgsbehandlingen.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg kan erklære mig enig i det, CD's ordfører har sagt.

Lysholm Christensen (KRF):

Kristeligt Folkeparti kan også støtte det foreliggende forslag. Vi synes, det er fornuftigt at ændre i klagenævnsloven, og det synes også rimeligt, at offshoresektoren får en sagsbehandling, som ikke forsinker et givet projekt.

Vi skal bare støtte forslaget.

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Det bliver også kun en tak til alle de positive ordførere.

Til hr. Poul Andersen vil jeg sige, at jeg vil meget gerne belyse spørgsmålet om arbejdsmarkedets parter i udvalget, som jeg er blevet anmodet om, og til hr. Kim Behnke vil jeg gerne sige, at jeg er fuldstændig enig i betragtningerne om offshoresektoren. Vi prøver at få den undtaget, og får vi den ikke fuldstændig undtaget, så er det klart, at vi skal have den undtagelsesregel her.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) *Første behandling af beslutningsforslag nr. B 21:*

Forslag til folketingsbeslutning om statslån til iværksættere.

Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.
(Fremsat 12/11 92).

Sammen med denne sag foretoges den under næste punkt på dagsordenen opførte sag, nemlig:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 22:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af en reorganiseringsfond.

Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.

(Fremsat 12/11 92).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):

For snart et år siden behandlede vi her i Tinget de samme forslag fra SF.

Først vil jeg kommentere beslutningsforslag nr. B 21. Det var et forslag, der også dengang led en langsom, men sikker død, så jeg må indrømme, at jeg ikke helt forstår bevæggrunden for genfremsættelsen, for der er jo ingen grund til at udøve genoplivningsforsøg på noget, som helt sikkert er stendødt. Jeg har bemærket, at der for tiden er gået mode i at fremsætte erhvervspolitiske forslag i en stadig strøm. Den slet skjulte bagtanke er vel, at forslagene skulle være indpiskere i finanslovsdrøftelserne om erhvervspolitikken, og det er da også helt i orden. Men drøftelserne er jo nu afsluttet.

Som jeg sagde her i Tinget for 14 dage siden, da vi havde et socialdemokratisk beslutningsforslag til førstebehandling, er det altid rart at få lagt gode ideer på bordet, så vi har noget at lade os inspirere af, men på den anden side synes jeg nu også, at vi skal passe på ikke at sløre billedet alt for meget, og jeg synes egentlig godt, man kan sige, at SF med dette beslutningsforslag bidrager til at skævvride debatten, for forslaget i januar blev håndfast afvist, og der er siden fremkommet nye forslag. Jeg har i hvert tilfælde ikke skiftet standpunkt vedrørende statslåneordningen, siden vi behandlede forslaget sidst. Selve sigtet kan vi i og for sig ikke være uenige i, for det er ikke blevet nemmere for iværksættere at få finansieret projekterne i pengeinstituttet. Der er god grund til, at der udvises forsigtighed, men det er også netop derfor, der er taget fat på problemstillingen, og i finanslovaftalen indgår en aftale om med udgangspunkt i regeringens forslag at behandle netop dette problem.

Jeg mener, at den model, som vi har aftalt, er gennemførlig og afbalanceret, når alle forhold tages i betragtning. Det er der vist ikke mange

der vil sige om SF's forslag lige bortset naturligvis fra forslagsstillerne. Men for hukommelsens skyld vil jeg gerne ganske kort repetere begrundelsen for at afvise forslaget om statslåneordningen.

Der er tale om en direkte og konkurrenceforvridende form for statsstøtte, som ikke passer ind i dansk erhvervs politik.

En anden grund er, at vi med de ca. 15.000 iværksættere, som årlig kommer til herhjemme, lægger op til en uhyggelig omfattende ordning, som både vil kræve et gigantisk bureaukratisk apparat og en gigantisk udskrivning fra statskassen.

Endelig vil vi også få svære problemer i forhold til EF, hvor man netop søger at afvikle disse direkte subsidieordninger. Det er derfor, Tyskland har omlagt den Eigenkapitalhjelpeordning, som har inspireret SF, til nu kun at gælde i de nye delstater som en strukturpolitisk foranstaltning, og derfor har jeg svært ved på nogen måde at anbefale beslutningsforslaget til videre behandling, men skal under alle omstændigheder afvise det.

Så til genfremsættelsen af beslutningsforslag nr. B 22 om oprettelse af en reorganiseringsfond. Det er som nævnt et forslag, vi også behandlede i januar, og det vandt slet ikke genklang, så også her synes jeg, at der er tale om et slag i luften. Forslaget har et umiskendeligt præg af forældede ideer om store fonde, der griber ind, når erhvervslivet svigter. Det kan vi selvfølgelig heller ikke støtte denne gang. Tiden har ikke just arbejdet for denne form for tanker.

Som jeg også sagde sidst, må en regional indsats over for større virksomhedslukninger med store konsekvenser for den enkelte egnses i et bredere perspektiv. En sådan bredere debat havde vi i forbindelse med forespørgsel nr. F 15. Lidt senere havde vi debat om regeringens indsats over for lokalsamfund, der rammes af større virksomhedslukninger. I den forbindelse var jeg inde på den tanke, at der inden for rammerne af regionale udviklingsprogrammer kunne være behov for at styrke den lokale ekspertise med kræfter udefra. Det kunne være permanente tænketanke, det kunne være personer, som ikke mere er fuldtidsaktive eller for nylig er blevet pensionerede, og som kunne hjælpe de enkelte virksomheder. Udgangspunktet for en sådan indsats bør væ-

[Industriministeren]

re, at regionen skal klare sig selv på længere sigt, og hjælpen skal ikke bestå i en pose penge. De eksterne rådgivere, der sættes ind, skal snarere fungere som professionelle sparringspartnere for regionerne. Der kan også i en sådan indsats være behov for at rådgive regionerne om de muligheder, EF og de nationale ordninger giver, og som står til rådighed.

Jeg skal derfor anbefale, at også dette beslutningsforslag, nr. B 22, bliver forkastet.

Risgaard Knudsen (S):

I fravær af mit partis ordfører og ligeledes i fravær af mit partis parlamentariske ledelse skal jeg gøre en enkelt bemærkning, idet jeg også ser, at der heller ikke er andre gruppefæller til stede her i Tinget under sagens behandling.

Jeg erindrer, at sagerne tidligere har været drøftet her i Tinget, og med baggrund i min erindring, som jeg heller ikke tror er udtryk for noget forkert, skal jeg tillade mig at henvise til den holdning, som tidligere er kommet til udtryk fra mit partis ledelse her i disse sager.

Flemming Hansen (KF):

I fortsættelse af hr. Risgaard Knudsens bemærkninger glæder jeg mig over at konstatere, at Det Konservative Folkeparti er mange gange større end Socialdemokratiet i salen i dag, og jeg kunne da ønske, at det var sådan hver eneste dag.

Tilbage til indholdet i de forslag, som vi behandler, B 21 og B 22. Jeg vil for det første gerne sige, at vi afviser forslagene, som vi har gjort tidligere. Jeg synes næsten, man kan diskutere, om det er seriøst for Folketinget at fremsætte de samme forslag, som har været afvist én gang – endda i samme år, som vi befinder os i nu, 1992. Man kan sige yderligere, at der nu er indgået forlig om finansloven, og at forliget omhandler noget, der grænser op til i hvert fald B 22.

Beslutningsforslag nr. B 21 har syv punkter. I punkt 3 står der, at lånene skal kunne ydes til iværksættere, men også til udvidelse af deres aktiviteter inden for to år. Punkt 4: Lånene skal være 20-årige. Tænk at få et 20-årigt lån, der i de første 10 år skal være afdragsfrit! Det lyder fuldstændig himmelsk – for en erhvervsmand i hvert fald. Renten skal de første to år være nul, 2 pct. det tredje år, 3 pct. det fjerde år og 5 pct. det femte år.

Jeg må sige til hr. Rahbæk Møller, at hvis det skulle blive vedtaget, så ville jeg med garanti nedlægge min virksomhed, og så ville jeg starte forfra igen, og uanset hvilken branche jeg ville starte i, ville man være i stand til at udkonkurrere almindelige erhvervsdrivende på sådanne betingelser, som hr. Rahbæk Møller forestiller sig her.

Det er konkurrenceforvridende, det er ægte socialisme, det erkender jeg, og derfor var det da rart at høre, at det blev afvist også fra Socialdemokratiets side. Man hører jo af og til tanker om et rødt kabinet, og hvis dette her skulle indgå i en sådan regerings politik, så er jeg sikker på, at vi med glæde ville imødesee enhver valgkamp fra De Konservatives side i hvert fald.

Med hensyn til B 22 gælder den samme afvisning. Jeg opfordrer hr. Rahbæk Møller til at trække forslagene tilbage, for vi får i forvejen en meget travl december i Erhvervsudvalget – det er jeg overbevist om – og jeg synes, det er spild af vores tid anden gang på et år at fremsætte noget, som vi har afvist.

Pia Larsen (V):

Som det tidligere er nævnt her i dag, er begge beslutningsforslag genfremsættelser fra sidste folketingssamling, og allerede dengang blev de som sagt afvist her i salen, og derfor stiller jeg mig helt uforstående over for denne genfremsættelse.

I Venstre har vi i hvert fald ikke skiftet mening. Begge forslag rummer så kraftige elementer af socialisering af vores erhvervsliv, at vi må sige fra.

Hvis disse forslag blev vedtaget, ville vi give vores erhvervsliv en endnu mere udpræget konkurrenceforvridning, end tilfældet er i dag. Her tænker jeg f.eks. på den nuværende iværksætterydelse.

Beslutningsforslagene er egentlig et godt udtryk for, hvor fundamentalt uenige Venstre og SF er på det erhvervspolitiske område. Man vil fjerne den sunde konkurrence, og i stedet vil man lade staten subsidiere. Hvorfor skal staten subsidiere specielt i disse tider, hvor man prøver så ihærdigt fra international side at fjerne store statslige subsidier?

Ser vi på iværksættertydelsen, som vi har nu, og den konkurrenceforvridning, som den medfører, så lad os huske på de personer, der ikke

[Pia Larsen]

direkte er berørt af forslagene, men som de i allerhøjeste grad har indflydelse på. Det er de mennesker, der ved egen kraft har skabt små og mellemstore virksomheder, og det er de mennesker, som mærker konkurrenceforvridningen, og som i høj grad vil risikere at blive udkonkurreret, og det vil vi i Venstre ikke bidrage til.

I stedet for er det Venstres ønske, at vi kan finde et alternativ til den eksisterende iværksætterydelse med henblik på at flytte indsatsen fra en social bistandsordning til en aktiv erhvervspolitisk indsats.

Om forslaget om at oprette en reorganiseringsfond har Venstre kun at sige, at tiden er løbet fra de store fonde, der skal støtte, når erhvervslivet har problemer. Det mener jeg at historien så udmærket har vist.

Venstre kan derfor ikke støtte de to beslutningsforslag fra SF.

Kim Behnke (FP):

Jeg skal ikke bebrejde SF, at man i SF har valgt at genfremsætte de to forslag. Hvis SF føler behov for at komme med markeringer på det her punkt, så skal SF selvfølgelig være velkommen til det. Jeg synes da også, at vi andre kan glæde os over, at SF genfremsætter forslagene og dermed dokumenterer, at på trods af de ellers så liberale vinde, der strømmer i SF, er der stadig væk tunge, tunge marxistiske reminiscenser, som i hvert fald visse ordførere i SF har svært ved at lægge bag sig.

Tager vi forslagene et ad gangen, så er vores melding med hensyn til B 21 den samme som sidste gang. Vi er modstandere af forslaget. SF angriber sagen fuldstændig forkert, for i stedet for som i den noksom bekendte danske saga at spørge og blive ved med at konstatere, at Jeppe drikker, så er det nok bedre at spørge hvorfor, og det er det, SF glemmer i den her sag. SF konstaterer, at nogle iværksættere har problemer med deres egenkapital, men i stedet for at søge årsagen til de problemer vælger SF at forsøge at løse dem på en måde, som faktisk skaber endnu flere problemer. For hvorfor har iværksættere og andre problemer med at opnå lån i pengeinstitutter og andre steder, hvor det måtte være naturligt at henvende sig, når man har brug for lån? Ja, det har man, fordi den risikovillige kapital på det danske marked er blevet hentet allerede. Den store stat har været

Så sent som i denne uge har et flertal ved første behandling tilkendegivet at ville give finansministeren tilladelse til at låne yderligere 75 mia. kr. i indenlandslån. Men det er da klart: Hvad vil den person, den bank – hvad enten det er en bankbestyrer eller anden finansiel kilde – der står med noget risikovillig kapital, helst placere den i? I Pedersens lille maskinfabrik, som forsøger sig med en ny opfindelse, eller den store folketingsgaranterede stat? Ja, valget har hidtil været, at folk vælger at købe statsobligationer frem for at placere kapitalen i aktive erhvervsaktiviteter, og den uforskammet store statsgæld, der er i øjeblikket, betyder jo bl.a., at de lige i underkanten af 400 mia. kr. i indenlandslån, staten har optaget, er 400 mia. kr., der mangler på det danske marked som risikovillig kapital i erhvervslivet.

Hvis SF's forslag skulle blive vedtaget, hvad jeg kan fornemme det ikke bliver, så skulle staten ud og låne yderligere penge for at honorere de løfter, som SF giver. Staten skulle altså ud og låne flere penge og dermed tømme markedet for endnu mere risikovillig kapital, og så ville endnu flere skulle henvende sig til SF's kapitalordning, og derved vil om ikke evighedsmaskinen være opfundet, så i hvert fald situationen være den, man i spil kalder skakmat.

Vi kan derfor ikke anbefale B 21, men vil i stedet for søge til årsagen, og den er, at staten har suget det danske marked tomt for risikovillig kapital.

B 22 viser, at SF på trods af de mange taler, bl.a. hr. Jes Lunde holder om, at nu skal vi have markedsorienteret tingene, stadig væk ikke har forstået, hvad der egentlig ligger i selve markedsbegrebet. Det, der er styrken, det, der er det suveræne ved det frie marked, er retten til at gå konkurs, muligheden for det, der hedder den konstruktive proces, hvor virksomheder dør og nye opstår. Hvis ikke virksomheder har risiko for at gå konkurs, for at dø, så vil man lade alt, alt for mange virksomheder, som rettelig burde udgå af markedet, overleve, og dermed ødelægger man markedet. Det er det, der er forskellen på den offentlige sektor og den private sektor. I den offentlige sektor er det politiske og administrative hensyn, der afgør, om noget skal fortsætte eller ej, og ikke lønsomhed. På det private marked skal det væ-

[Klm Bøhnke]

re lønsomheden og alene lønsomheden, der afgør, om en virksomhed skal overleve.

Hvis SF vil pumpe kapital ind i lukningstruede virksomheder, så ødelægger man markedet, fordi de virksomheder, som rettelig burde lukke som en naturlig proces på det frie marked, får lov til at overleve. Hvad der er endnu værre, er den måde, pengene fra fonden skal fordeles på, for der er nogle mennesker, der skal afgøre, hvem der skal have penge fra fonden, og de bliver politisk udpeget, det bliver fagforeningsfolk osv., som vil sidde og træffe afgørelserne. Bliver det så saglige markedsafgørelser? Ja, historien fortæller os, at det bliver det næppe. Det bliver i stedet for behårede politiske afgørelser på baggrund af grundig lobbyvirksomhed, på baggrund af, hvad der bliver sunget om på bjerget, og derfor vil disse afgørelser af, hvem der skal have penge – for der vil jo ikke være penge til alle virksomheder – på den måde være en politisk styring og en politisk dirigering af vores samlede erhvervsliv. Det kan man selvfølgelig have som ideologi, og man kan gå ind for de her ting. Det havde man også tidligere i de østeuropæiske lande. Der var det en rent politisk afgørelse, hvilke virksomheder der skulle overleve, og hvilke der ikke skulle overleve, og konsekvensen kender vi alle sammen.

Derfor, med disse få, men absolut valgte ord skal jeg afvise både beslutningsforslag nr. B 21 og B 22.

Sonja Albrink (CD):

CD har ikke skiftet mening siden sidst, så vi afviser begge forslag. Vi har just indgået et forlig om finansloven, hvor disse elementer indgår, og det er vi fuldt tilfredse med.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg skal på Det Radikale Venstres vegne henvise til den tidligere debat, ligesom andre ordførere har gjort. Det er efterhånden lykkedes mig at finde debatten, men jeg var ved at gå fejl af den i første omgang, fordi den er blevet behandlet under arbejdstilbud til ledige sammen med et lovforslag, som SF også havde fremsat, og det gjorde, at der var lidt forvirring i overskrifterne.

Det fik mig faktisk til at få lyst til at tilføje noget principielt til denne debat, nemlig at jeg synes, at vi nu skal prøve under en eller anden

form at adskille spørgsmålet om beskæftigelse fra spørgsmålet om vores erhvervspolitik. I øjeblikket er det, som om vi kører det fuldstændig sammen, sådan at det hele drejer sig om beskæftigelse. Jeg er sådan set ikke principielt uenig i, at det selvfølgelig er afgørende at gøre noget for beskæftigelsen, sådan som det også fremgår af vores finanslovforlig, men jeg synes, det er farligt, hvis vi begynder at diskutere enhver form for erhvervspolitik som en beskæftigelsespolitik. Jeg tror nemlig, der er behov for, at vi har en meget aktiv erhvervspolitik, og jeg er ikke overbevist om, at vi har fundet de vises sten endnu for Danmarks vedkommende, når det drejer sig om vores erhvervspolitiske tiltag. Derfor tror jeg, at vi måske selvstændigt skal diskutere, hvad vi skal gøre ved erhvervspolitikken og ikke bare blive ved med at betragte den ud fra en beskæftigelsesmæssig synsvinkel.

Jeg håber, at ordføreren for SF forstår, hvad jeg mener, og at ordføreren ikke går herop og siger, at det skyldes, at jeg ikke vil gøre noget for beskæftigelsen. Det er overhovedet ikke det, der ligger i det, men jeg tror, det er vigtigt, at vi nu også begynder at koncentrere os om, hvordan vi får forskning, udvikling og dynamik i det danske erhvervsliv. Det er klart, der ligger incitament i vores finanslovforlig, men det er måske en anelse symptomatisk, at vi hele tiden i erhvervspolitiske sammenhænge snakker om små og mellemstore virksomheder, som selvfølgelig er vigtige, men hvis ikke vi gør noget for at få de store virksomheder til at trække, tror jeg heller ikke, at vi for alvor får gang i beskæftigelsen i de små og mellemstore virksomheder.

Det er mine tilføjelser til, hvad jeg i øvrigt udtrykte af positive ting om SF's forslag, da det sidst blev behandlet.

Lysholm Christensen (KRF):

Det netop indgåede finanslovforlig indeholder visse elementer til hjælp for iværksættere, herunder lånegarantier. I Kristeligt Folkeparti finder vi, at dette er et godt initiativ, som kan være med til at afhjælpe nogle af de problemer, som ligger på dette område. Det er ikke, fordi vi finder, at det, der er indeholdt i finanslovforliget, er fyldestgørende, men det er dog et skridt i den rigtige retning, at der bliver mulighed for at optage lån på rimelige vilkår.

[Lysholm Christensen]

SF har ret i, at iværksættere har et problem med at skaffe kapital. Idealistiske iværksættere må ofte sætte både hus og hjem på spil for at komme i gang, og det er naturligvis et problem, og i øvrigt er det ikke engang sikkert, at de værdier, man har i hus og hjem, er tilstrækkelige som sikkerhed for et initiativ, men det forhold kan vanskeligt løses i det privatkapitalistiske system, som er fremherskende i vort land, og som jeg ikke har nogen planer om at angribe.

Det, vi kan gøre, er altså at give nogle rimelige lånevilkår og fornuftige skatteregler, så der ikke spændes ben for den dynamik, som er så afgørende for nydannelser i dansk erhvervsliv, men vi finder ikke, at den model, som er anvist i de to beslutningsforslag, er den rigtige. Vi mener ikke, det er rigtigt, at staten skal lade fonde støtte på den måde, der er skitseret, vi mener i øvrigt heller ikke, at det vil kunne accepteres efter EF's regler. Der er en snert af planøkonomi i det, som vi ikke er tilhængere af, og derfor må vi afvise de to beslutningsforslag.

Formanden:

Så har vi en privatist, hr. Ole Vagn Christensen.

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg skal i fortsættelse af hr. Risgaard Knudsen indlæg komme med nogle uddybende betragtninger over forslagene fra SF.

De to forslag, vi skal behandle i dag, er, som det er nævnt af hr. Risgaard Knudsen, genfremsættelser af forslag fra sidste samling, og ligesom vi gjorde dengang, kan jeg udtrykke, at vi er glade for, at der er sat fokus på iværksætterproblematikken, og for den indsats, SF har gjort. Vi er helt sikre på, at der skal ske en styrkelse af iværksætternes muligheder, men også af de eksisterende mindre virksomheders udvidelsesmuligheder, og vi mener faktisk også, som det er nævnt nogle gange, at disse intentioner kan realiseres med finanslovens vedtagelse.

Det, jeg gerne vil udtrykke, er, at det er vigtigt, at der skal være tale om ny aktivitet, så vi ikke bare får pumpet store statssummer ind i virksomheder, så der dermed bliver konkurrenceforvridning. Det mener vi vil ske med disse forslag, ligesom det sker med de nuværende iværksættertydelser.

Men der er dog også noget positivt i B 21, bl.a. at man lægger op til en grundig projektvurdering, selv om man selvfølgelig også her kan tale om, at der kan være fare for, at der bliver for meget bureaukrati i disse sammenhænge.

Efter disse få positive bemærkninger vil jeg gerne understrege, at det er vores opfattelse, at der er fremkommet en række forslag, der har det samme sigte, nemlig at hjælpe med finansieringen af nye virksomheder. Det drejer sig dels om den nuværende vækstfond, dels om de nye fælles forslag om garantiordninger, der indføres over en 2-årig periode med en årlig ramme på 1 mia. kr., om de 25 mio. kr. til styrkelse af iværksætterindsatsen, som bl.a. giver udvidede muligheder for iværksætterkurser og stipendier, og om det flerårige programinitiativ på 250 mio. kr., der er lagt op til, som skal styrke de små og mellemstore virksomheders systematik i forbindelse med organisation, ledelse og medarbejdermotivation.

Jeg vil derfor gerne opfordre SF til sammen med os andre at arbejde for, at vi inden for de lagte rammer får den bedst mulige effekt ud af disse nye muligheder. Det væsentlige er, at vi får sat gang i villigheden til at investere i ny-startede virksomheder, så vi ad den vej kan øge beskæftigelsen. Der skal selvfølgelig være mulighed for både at rejse egenkapital og den fornødne driftskapital til at starte en virksomhed, og det mener Socialdemokratiet faktisk er en meget vigtig sag.

Jeg må samtidig gøre opmærksom på, at der gøres et stort arbejde for at koordinere indsatsen for iværksætterne. Der findes i dag en lang række servicetilbud til iværksættere i Industri- og Handelsstyrelsen, i amter, i kommuner og i vores teknologiske servicenet, TIC'erne m.fl. I Socialdemokratiet vil vi gerne medvirke aktivt til, at der bliver lavet en handlingsplan over indsatsen for iværksættere, hvor alle de nuværende ordninger suppleret med nye forslag tages op og tænkes ind i en mere sammenhængende indsats for iværksættere, og hvor vi netop skal se på, hvordan vi kan få det til at udvikle sig.

Vi mener, at en sådan handlingsplan kunne tage udgangspunkt i fem centrale aktiviteter for iværksætterne, nemlig information, kursusvirksomhed, uddannelse, rådgivning og finansiering, og vi er parat til at støtte et sådant til-

[Ole Vagn Christensen]

tag. Vi mener faktisk også, at det kunne danne grundlag for, at man kunne foretage en række forsøg, hvor man sådan set kunne afprøve handlingsplanens tanker, således at vi kunne se, om der virkelig ikke ad denne vej kunne findes det handlingsinstrument, der mangler.

Vi vil altså meget gerne medvirke til, at vi får en aktiv, sammenhængende iværksætterpolitik, som vil gøre det nemmere og mere attraktivt at starte og videreudvikle ideer i virksomhederne.

Rahbæk Møller (SF):

Det har været en ganske usædvanlig flokskel-fyldt debat. Jeg vil bare henvise til hr. Flemming Hansen, der sagde, at vores forslag nr. B 21 ville medføre, at mange eksisterende virksomheder ville blive lukket på grund af konkurrenceforvridning, og – endnu værre – til hr. Kim Behnke, der talte om marxistiske reminiscenser. Jeg må minde om, at beslutningsforslag nr. B 21 er en direkte kalkering af en velfungerende ordning fra Vesttyskland. Jeg synes, at det er hårdt, at det land, som blev opbygget af Adenauer, Franz Josef Strauss og Ludwig Erhard, lige pludselig kaldes marxistisk; de gode herrer må vende sig i deres grave. Jeg har ikke noget imod at blive kaldt marxist, men jeg er sikker på, at de nævnte herrer meget gerne vil frabede sig den betegnelse.

Sagen er vel, at det er meget vanskeligt at få en ordentlig erhvervspolitisk debat i dette Ting. Selv når man ganske enkelt kalkerer forslag fra vore nabolande, får man alle disse fuldkomne faste rygmarsreaktioner. Det, der skiller Tyskland fra Danmark, er ikke, at det ene land er mere marxistisk end det andet – og i hvert fald er Tyskland ikke mere marxistisk end Danmark – men at der er langt flere iværksættere i Tyskland. Der er en iværksætterrate, der er godt det dobbelte af den danske, og derfor kunne der måske være grund til at kigge over grænsen.

Det samme gælder Sverige, som har vist sig at være meget velfungerende på et andet område, nemlig med hensyn til, hvad man gør, når en stor arbejdsplads lukker, og der er ikke, som hr. Kim Behnke åbenbart tror, tale om, at man hælder penge i en dødssejler. Det, der sker, er, at man selvfølgelig lader den virksomhed, der ikke kan leve, dø, men undersøger, om det på grundlag af den lukkede virksomhed skulle være muligt at drive noget nyt.

Må jeg minde dette høje Ting om, at vi lige har vedtaget en skibsværftspakke. Vi ved godt, at denne skibsværftspakke formodentlig ikke redder Svendborg Værft. Der er ingen, der har turdet sige det åbent for, men de fleste af os ved, at dette værft formodentlig lukker om kort tid. Hvad vil der så ske? Der vil formodentlig ske det samme, som skete i Nakskov, nemlig at arbejdsministeren får travlt, han sender arbejdsanvisere derned, de skal være meget aktive, og så får vi få måneder efter en rapport, der formodentlig vil sige det samme, som rapporten om Nakskov sagde, nemlig at det ikke hjælper at sende arbejdsanvisere af sted, når der intet arbejde er; det er så enkelt! Svenskerne har gjort det anderledes. De har også lukket værfter; de har gjort en aktiv erhvervsindsats, men ikke reddet nogen, der ikke kunne reddes, hvorimod de især på de ansattes initiativ har sørget for, at der på værftets grund blev opbygget noget.

Ministeren talte om en langsom og sen død og bebrejdede os, at vi har genfremsat de to forslag. Jeg minder om, at der faktisk er sket nogle ting. En ting er, at der bl.a. på grund af SF's initiativer er blevet meget større interesse for iværksættere, men der er også vedtaget nogle ting, og derfor genfremsatte vi ikke den fulde pakke; vi har plukket de to forslag ud, der vedrører de områder, hvor der mangler at blive gjort noget. En anden ting er, at der faktisk har fundet en iværksætterkonference sted i ministeriets regi. Det skete desværre på Folketingets åbningsdag, og derfor bebrejder jeg ikke ministeren, at hun ikke efter at have holdt sit eget indlæg kunne overvære konferencen. Det er måske lidt ejendommeligt, at Folketingets partier ikke var i stand til at fordele deres arbejdskraft lidt bedre, således at Folketinget havde været bedre repræsenteret dér, for så tror jeg, at debatten havde fået et andet forløb, fordi et af flere gennemgående motiver var, at der mangler egenkapital, og at de ordninger om at give garantier for banklån, som Socialdemokratiet og regeringen talte om, og som nu er vedtaget, ikke løser dette problem. Banklån er noget, man bruger til driftskapital, det kan ikke bruges til anlægskapital. Ingen kan alene på grundlag af banklån investere for en 10-årig periode, hvis der er tale om en kraftig udvikling eller om større arbejdspladser, og derfor har vi brug for en egenkapitalordning.

[Rahbæk Møller]

Jeg forstår i øvrigt også, at ministeriet arbejder på en ordning, der kan løse dette problem. Når det derfor siges, at det, der vil ske, når finansloven letter adgangen til at optage banklån, skulle kunne løse egenkapitalproblemet, er det at tale udenom og kan kun skyldes en uvidenhed, som Folketingets partier ikke behøvede at have; de kunne f.eks. blot have været til stede ved den konference, som ministeriet afholdt.

Jeg har vist været inde på de fleste ting, men jeg vil lige nævne, at ministeren sagde, at den tyske ordning, som jeg altså foreslår kalkeret, nu ikke mere kan bruges i Vesttyskland, men kun i Østtyskland. Ministeren henviste til EF, og så vidt jeg forstår, men det kan vi da få bekræftet under udvalgsarbejdet, er årsagen til, at man begrænser den til Østtyskland, at det selvfølgelig er en forholdsvis dyr ordning, og at behovene i disse år er så store i Østtyskland, at det er rimeligt, at så effektive, men også kostbare ordninger forbeholdes de fem nye delstater. Det synes jeg er en helt logisk begrundelse, og det fungerer for fuld kraft i de fem delstater.

Ministeren kaldte beslutningsforslag nr. B 22 om en reorganiseringfond for en forældet idé. Jeg synes ikke, det er forældet at sige, at når nu Svendborg lukker, skal det ikke gå som på Lolland, hvor der ingenting skete i mange år. Jeg synes, der skal gøres noget, og jeg synes ikke, det var forældet, at svenskerne i Malmø og Landskrona gjorde noget; det håber jeg aldrig bliver forældet.

Hr. Flemming Hansen, fru Pia Larsen, hr. Kim Behnke har jeg kommenteret, og fru Lone Dybkjærs bemærkninger er jeg fuldkommen enig i. Det har også altid irriteret mig, at da vi kom med en pakke, hvor et enkelt forslag lå i arbejdsministerens regi, blev det hele behandlet som en afdeling af arbejdsmarkedspolitikken. Jeg synes, at vi burde kunne diskutere erhvervs politikken ud fra dens egne præmisser, men selvfølgelig er et af formålene med at føre erhvervs politik at sikre beskæftigelsen, og det tror jeg ikke fru Lone Dybkjær og jeg er uenige om, men at erhvervs politikken har sine egne præmisser og ikke bare skal behandles som en underafdeling af arbejdsmarkedspolitikken, er jeg fuldkommen enig i.

Hr. Ole Vagn Christensen, der kom lidt sent ind, skal jeg takke for enkelte pæne bemær-

ninger, men jeg håber, vi fortsat kan få en dialog. Jeg er ked af, hvis Socialdemokratiet tror, at det med finanslovaftalen har løst det grundlæggende problem. Det har løst nogle problemer for nogle virksomheder, det er erkendt, men for en række virksomheder er det ganske enkelt ikke godt nok. Endnu en gang: Egenkapital er ikke noget, man låner i en bank.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Det, der gør det så besværligt at diskutere dette emne isoleret med hr. Rahbæk Møller, er, at hr. Rahbæk Møller har en skjult dagsorden. Hr. Rahbæk Møller har et ønske om, at når staten har indskudt egenkapitalen i en virksomhed, skal det næste, der sker, være, at man så også må have nogle offentlige repræsentanter i bestyrelsen for denne virksomhed, ordninger med overskudsdeling til medarbejderne osv. Skive for skive ønsker hr. Rahbæk Møller, at staten skal drive virksomhederne, for det er hr. Rahbæk Møllers ideologiske fundament; fair nok! Først er det egenkapitalen, så er det overskuddet, man vil argumentere for, og man vil få mange til at synes, at når staten nu har stillet egenkapitalen til rådighed, er det kun rimeligt, at staten også er den, der tager overskuddet og bestemmer, hvad der skal ske med det.

Vi har allerede hørt, hvordan disse halv- og helmarxister, der sidder i ledelsen af Lønmodtagernes Dyrtdsfond, har sagt, at i de virksomheder, de ønsker at anbringe kapital i, skal de være helt sikre på, at ledelsen er på en bestemt måde, at det indre og det ydre miljø er godkendt osv. Når man stiller disse ideologiske krav op, kommer der til at ske en selektering, hvor alle de virksomheder, der ikke opfører sig, som hr. Rahbæk Møller mener er korrekt, får lov til at dø og forlade markedet, mens de, der har ledelser, som sympatiserer med hr. Rahbæk Møller eller cirkler omkring SF, får tilskud, og på den måde laver man en total skævvridning. Man har i sit partiprogram en skjult dagsorden, der hedder, at det er bedre, at det er staten, der står for det hele, end at det er private, for grundlæggende har man ikke tillid til, at private folk kan drive virksomheder. Det er lidt ærgerligt, at hr. Rahbæk Møller ikke vil indrømme, at det er det, der er den skjulte dagsorden, og at dette kun er første, anden

[Kim Behnke]

eller tredje skive af en salami med mange skiver.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg synes, at jeg efter de få bemærkninger, hr. Rahbæk Møller gjorde til Socialdemokratiet, gerne vil komme med en kommentar til det med garantikapitalen.

Nu var jeg en af de politikere, der deltog i den konference, som hr. Rahbæk Møller omtalte, og jeg hørte også udtalelserne. I min ordførertale gjorde jeg også opmærksom på, at vi havde vækstfonden, at vi har taget en lang række initiativer, at vi nu har taget nogle nye skridt med denne finanslov, og at jeg håber, at alle Folketingets partier kan finde frem til en fornuftig handlingsplan, hvor vi ser på alle de muligheder, der i dag eksisterer, for at vi kan være med til at give det løft i den rigtige retning, som hr. Rahbæk Møller var inde på at der skal til. Hvis der så er nogle mangler, når vi får disse handlingsplaner frem, må det være fremtidens opgave at løse.

Jeg mener, at noget af det er løst, men det er helt klart, at vi ikke har kunnet klare alting ved denne lille operation.

Rahbæk Møller (SF):

Hr. Kim Behnke taler om skjulte dagsordener, og jeg leder efter sådanne, men jeg vil bare konstatere, at det, hr. Kim Behnke argumenterer mod, ikke er SF's forslag, men hans egne vrangforestillinger om, hvad SF står for.

Jeg vil gøre opmærksom på, at det, vi snakker om, er at få flere private virksomheder ved at efterligne den vesttyske ordning. Der er ikke tale om statslige repræsentanter nogen steder, og vi ønsker i øvrigt ikke statsrepræsentanter i virksomhederne. Vi vil gerne have medarbejderdemokrati – det skal ikke skjules – og det har længe været på vort program, i øvrigt ligesom på Socialdemokratiets og – forstår jeg – på Det Radikale Venstres.

Vi ønsker ikke statsrepræsentanter i virksomhederne, bortset fra i dem, der har en offentlig funktion såsom pengeinstitutter og forsikringselskaber. Hr. Kim Behnke drog Lønmodtagernes Dyrtidsfond ind i billedet, men det er en anden ting, for uanset om det er i private eller halvprivate virksomheder, eller hvad det nu er, man investerer i, er det klart, at

man er nødt til at sikre sig, at pengene investeres fornuftigt, og at Lønmodtagernes Dyrtidsfond går i samarbejde med de virksomheder, den investerer i, for at sikre en ordentlig forvaltning af pengene har intet at gøre med statslig repræsentation, som vi ikke ønsker.

Så kan jeg da bekræfte, at hr. Ole Vagn Christensen og i øvrigt en til fra Socialdemokratiet var til stede på den pågældende konference. Jeg tror kun, det var Socialdemokratiet og SF, der var interesseret i at være repræsenteret.

Jeg vil også gerne medgive hr. Ole Vagn Christensen, at nogle af de værre problemer er løst; det er også derfor, at vi ikke kommer med den fulde pakke, som vi gjorde i fjor, for vi vil ikke blive ved at gentage løsninger på problemer, som ikke længere eksisterer. Men ét centralt problem, som hr. Ole Vagn Christensen også vil erindre blev påpeget mange gange på konferencen, er ikke løst, og det er egenkapitalproblemet. Når det drejer sig om at opbygge små virksomheder og servicevirksomheder, er det ikke et stort problem, og der er mange typer virksomheder, der ikke har brug for megen egenkapital, men hvis det drejer sig om at opbygge et egentligt produktionsanlæg eller at investere i en meget langsigtet udvikling, er egenkapital nødvendig. Hidtil har det været sådan, at folk har kunnet belåne deres huse, men enhver ved, at der ikke er sådanne friværdier i dag, at det kan lade sig gøre, og derfor må vi finde en løsning på problemet.

Jeg håber, at hr. Ole Vagn Christensens parti vil være med til at hjælpe os med at finde en løsning.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg føler anledning til at sige, at jeg synes, vi må udnytte vækstfondens muligheder, og jeg mener, at den har lidt flere muligheder for at kunne gå ind i det, der hedder egenkapitalen, end hr. Rahbæk Møller gav udtryk for; det skulle ikke stå så dårligt til.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Det var en helt ny oplysning, hr. Ole Vagn Christensen kom med, og jeg tror, at der er tale om en klar misforståelse: Så vidt jeg har forstået, kan vækstfonden finansiere udvikling og

[Rahbæk Møller]

dermed selvfølgelig også hjælpe nogle ting frem, men den kan ikke gå ind med egentlig egenkapitalstøtte. Hvis ministeren er uenig med mig og mener, at det kan vækstoffonden, synes jeg, at vi skal have det bekræftet her, så hvis ministeren er enig med hr. Ole Vagn Christensen og uenig med mig, vil jeg foreslå, at ministeren tager ordet, og hvis ministeren ikke tager ordet, vil jeg tage det som en bekræftelse på, at jeg har ret i min fortolkning af vækstoffondens muligheder.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Nu skal vi ikke gøre denne debat til en diskussion om ord. Det, det handler om, er sådan set, hvad det er, virksomhederne og iværksætterne har behov for. Vækstoffonden kan være med til en række tiltag på disse områder, og det kunne godt være, at nogle af dem kunne løse det problem, der hedder egenkapitalen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 93:

Forslag til lov om ændring af lov om husdyrsygdomme.

Af landbrugsministeren (Tørnæs).
(Fremsat 18/11 92).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Bjarne Laustsen (S):

Dette lovforslag tager sigte på ændringer, således at EF's samhandelsregler for akvakulturdyr efter direktivet skal træde i kraft ved årsskiftet. Med lovforslaget gennemføres EF's regler om afsætning af akvakulturdyr og -produkter og om sygdomsbekæmpelse hos fisk og andre akvakulturdyr. Samtidig ophæves loven om bekæmpelse af smitsomme sygdomme hos ferskvandsfisk, idet reguleringen af dette område overføres til husdyrsygdomme. Forslaget vedrører ikke områder, som i øjeblikket varetages af Fiskeriministeriet.

Socialdemokratiet ønsker gennem udvalgsarbejdet at få afklaret, i hvilket omfang Miljøministeriets lovgivning indpasses i forslaget.

Afsluttende er Socialdemokratiet meget tilfreds med bestemmelsen om, at det nu bliver slået fast, at sygdomme i landbaserede dambrug skal bekæmpes effektivt inden for dambrugets egne rammer. Den klare formulering er afgørende for, at konstaterede sygdomme ikke får et større udbredelsesområde.

Socialdemokratiet medvirker gerne til en positiv gennemførelse af lovforslaget.

Rønholt (KF):

Jeg vil på Det Konservative Folkepartis vegne gerne tilsige vores støtte til dette lovforslag, der både er en forenkling og en sammenskrivning. Jeg kan meget let se det logiske i disse praktiske foranstaltninger, selv om jeg må tilstå, at jeg har visse problemer med at se det logiske i, at man fremover skal beskrive ål og krebs som husdyr, men jeg forstår, at landbrugsministeren med den fortid, han har, ikke kan have de samme bekymringer, som jeg har i henseende til at definere forskellen; men det vil vi vende tilbage til under udvalgsbehandlingen.

Svend Heiselberg (V):

Venstre kan støtte lovforslaget, der sikkert er meget fornuftigt. Jeg blev måske lidt overrasket over, at det er placeret under Landbrugsministeriet, men det er der nok en mening med.

Vi anbefaler lovforslaget.

Birthe Hansen (SF):

Jeg kan som den socialdemokratiske ordfører tilslutte mig, at dette skal følge nogle senere kommende EF-regler op. Jeg har i hvert fald